

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ГОРЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Лукомська Світлана Олексіївна (м. Київ, Україна)

Процес скорботи, горювання не хвороблива чи неадекватна реакція, якої слід уникати, натомість з сучасних інтегративно-ресурсних, конструктивістських і гуманістичних позицій він прийнятний і необхідний. У дослідженнях, що стосуються питання психічного стану людини після смерті рідних, розглядаються такі поняття як «горе (grief)», «втрата (bereavement, loss)», «посттравматичне зростання (post-traumatic growth)», «розрада (consolation)». Часто поняття «grief» та «bereavement» перекладаються як горе, горювання, вважаються синонімами, але в останні роки загальноприйнятим є їх розрізнення, так «grief» – це суб'єктивне переживання втрати, емоційні, когнітивні, функціональні та поведінкові реакції на смерть, а «bereavement» – стан, об'єктивний статус відносно померлої людини, позначення факту втрати. Ще одне поняття, яке неможливо оминати про аналізі реакцій горювання, це «mourning» – траур, що іноді вживається як синонім страждання та горя, як правило, більш конкретно посиляючись на поведінкові прояви горя, на які впливають соціальні та культурні ритуали, такі як похорони, поминальні дні.

У сучасному цифровому світі багато людей є активними учасниками різних соціальних мереж. Люди використовують різні веб-сайти в соціальних мережах, щоб висловити свої почуття та думки, підтримувати зв'язок з друзями та родиною, шукати нових людей, з якими мають спільні інтереси, а також задавати питання та отримувати інформацію (B. Carroll, K. Landry, 2010). Ці веб-сайти можуть допомогти людині, яка відчуває себе ізольованою, географічно чи емоційно, встановити зв'язки та поділитися спільним досвідом. Тому не слід дивуватися, що багато людей використовують Інтернет та численні веб-сайти як інструмент для висловлення свого горя. Відтоді, як Інтернет широко використовується, існують веб-сайти, які зосереджуються на горюванні та сторінках пам'яті в Інтернеті. Деякі з перших веб-сайтів та пам'ятних сторінок, орієнтованих на горе, були створені в 1990-х. Інтернет-сторінка пам'яті надає друзям та сім'ям, які можуть бути розкидані по всьому світу, спільне місце, яке вони можуть відвідати, щоб поділитися фотографіями та спогадами, а також підтримувати один одного та, що найголовніше, ділитися своїм горем. Соціальні мережі дозволили людям поділитися своїми думками та почуттями з широкою аудиторією (S. Clark, T. Burgess, 2004). Ці веб-сайти можуть служити місцем, де можна поділитися своїми переживаннями, або місцем, щоб віддати належне коханій людині.

Існує кілька способів створити веб-сайт в Інтернеті. Людина може вирішити розробити власний незалежний веб-сайт або скористатися одним із безлічі спеціальних меморіальних сайтів (ForeverMissed.com, Legacy.com, LifeStory.com та Tributes.com). Крім того, якщо у покійного був обліковий запис Facebook, його також можна перетворити на сторінку пам'яті.

Наведемо деякі важливі фактори, які слід враховувати при виборі місця для онлайн меморіалу. Правила та умови. Важливо встановити, чи підтримує сайт функцію меморіальної сторінки і які умови користування ним. Вартість.

Багато сайтів беруть плату за підтримку роботи та обслуговування, деякі – безкоштовні, але розміщують рекламу на меморіальній сторінці. Існує багато варіантів, що відповідають більшості бюджетів. Доступність. Це визначатиме, хто має доступ до сайту та яким вмістом можна поділитися. Більшість сайтів мають налаштування, які дозволяють людині керувати тим, що розміщується. Крім того, доступ до деяких веб-сайтів можливий лише через соціальні мережі, такі як Facebook, тоді як інші сайти можуть вимагати від людей реєстрації на сайті для отримання доступу. Деякі люди, яким може не сподобатися реєстрація або які вирішили не використовувати Facebook, можуть не мати доступу до деяких пам'ятних місць. Крім того, важливо врахувати, хто може розміщувати публікації на сайті та чи можна публікації видаляти. На жаль, існує категорія людей, відомих як «тролі», які відвідують веб-сайти та залишають негативні та часто образливі коментарі. Користувачам слід подумати, чи пропонує меморіальний сайт захист від неправильного використання чи негативних публікацій, а також можливість їх видалення. Конфіденційність. Створюючи сайт, важливо враховувати, хто може його переглянути. Деякі веб-сайти дозволяють користувачам контролювати, хто може переглядати веб-сайти за допомогою запрошення, тоді як інші можуть отримати доступ широкої громадськості. Важливо також врахувати, як близькі отримуватимуть повідомлення про сайт або можливість користувачів знаходити його через пошукові системи. Емотикони. Місце пам'яті може бути таким простим, як опис життя померлого, або може включати різноманітні функції та функції, такі як картинки, відео, музика, гостьові книги і навіть можливість запалити віртуальну свічку.

Однак, у цьому контексті слід враховувати й так званий парадокс подолання. Парадокс подолання відноситься до ситуації, коли поведінка, керована наміром зменшити дистрес, призводить до протилежних результатів (К. R. Rossetto, 2015). Загалом, незрозуміло, як онлайн горювання пов'язане з психологічними наслідками для горюючих, і якісні звіти отримані шляхом переважно анонімних опитувань, свідчать про те, що меморіалізація померлого у соціальних медіа, може або збільшити, або зменшити дистрес його рідних і близьких. Так званий «парадокс подолання» є явищем відносно новим, а тому потребує подальших емпіричних досліджень і наукових підтверджень.

Список літератури:

1. Carroll B., Landry, K. Logging on and letting out: Using online social networks to grieve and to mourn. *Bulletin of Science, Technology & Society*. 2010. Vol. 30(5). P. 341-349.
2. Clark S., Burgess T., Laven G., Bull M., Marker J., Browne E. Developing and evaluating the Grieflink web site: Processes, protocols, dilemmas and lessons learned. *Death studies*. 2004. Vol. 28(10). P. 955-970.
3. Rossetto K. R., Lannutti P. J., Strauman E. C. Death on Facebook: Examining the roles of social media communication for the bereaved. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2015. Vol. 32(7). P. 974-994.